

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Навчально-науковий інститут журналістики

Кафедра кіно-і телемистецтва

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник декана/директора
навчальної роботи
Віталій КОРНЄЄВ
10 вересня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Техніка закадрового озвучування і дубляжу

для студентів

галузь знань	02 Культура і мистецтво
спеціальність	21 Аудіовізуальне мистецтво і виробництво
освітній рівень	перший, бакалавр 21
освітньо-наукова програма	ведучий програм телебачення
вид дисципліни	обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2022 / 2023
Семестр	7/8
Кількість кредитів ECTS	6
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	іспит
Викладачі:	К.К. Лінартович, заслужений актор України, викладач кафедри кіно-і телемистецтва

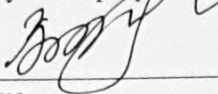
Пролонговано: на 201__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.

КИЇВ – 2022

Розробник: Лінартович Костянтин Костянтинович, заслужений актор України, викладач кафедри кіно-і телемистецтва

ЗАТВЕРДЖЕНО

Завідувач кафедри кіно і телемистецтва

Віта ГОЯН

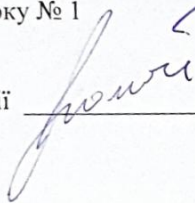
підпис

Протокол № 13 від «24» червня 2022 р.

Схвалено науково-методичною радою Навчально-наукового інституту журналістики

Протокол від « 29» серпня 2022 року № 1

Голова науково-методичної комісії

Анастасія ВОЛОБУСВА

1. Мета дисципліни – виробити у студентів уміння та навички закадрового озвучування телевізійних програм та документальних кіно- і телефільмів, а також акторського дублювання іншомовних фільмів і телепрограм на українську мову.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. Знати:

- історію формування професійних навичок роботи диктора та ведучого програм телебачення;
- будову дихального і мовного апаратів.
- мати теоретичні знання і практичну техніку правильного мовленнєвого дихання.
- поняттєвий апарат пов'язаний із технікою мовлення.
- основи фонетики і орфоепічну нормативність
- поняття акцент, вимова, вокальні прикраси
- поняття інтонація, тембр, діапазон;
- поняття дикція і артикуляція;
- специфіку закадрового озвучування; дубляжу
- принципи акторських технік і практичне їх використання у роботі
- основні операції з логічного аналізу текстів та інтонаційної будови усного повідомлення;
- жанровостилістичні особливості тексту;
- методологічні засади майстерності озвучування і дубляжу.

2. Вміти: аналізувати сценарій та характери персонажів, створювати художній образ за допомогою різноманітних звукових видів виразних засобів.

3. Володіти елементарними навичками самостійної роботи над образом, адаптування до роботи в конкретних умовах творчої діяльності

3. Анотація навчальної дисципліни: навчальна дисципліна «Техніка закадрового озвучування і дубляжу» є обов'язковою дисципліною, яка вивчається впродовж 7-8 семестрів. У процесі вивчення навчальної дисципліни студенти набудуть відповідних теоретичних знань, а також практичних умінь і навичок з техніки закадрового озвучування і дубляжу в умовах навчальної студії. Застосування професійних понять і професійної термінології дасть можливість майбутнім фахівцям глибше зрозуміти специфіку обраної професії, набути відповідних теоретичних знань і практичних навичок у розвитку професійних якостей майбутнього фахівця кіно і телебачення, загальної культури, логічності та образності мови, здатності орієнтуватись у жанровостилістичних відмінностях різновидів телевізійних екранних творів, ставити творчу мету й знаходити засоби її втілення на екрані.

4. Завдання (навчальні цілі):

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
2. Здатність застосовувати теоретичні знання у практичній роботі у навчальній телестудії і радіостудії.
3. Здатність планувати та управляти часом.
4. Здатність спілкуватися державною (українською) мовою як усно, так і письмово.
5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
8. Здатність генерувати нові творчі ідеї.
9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми які виникають у ході творчого процесу.
10. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
11. Здатність працювати у творчій команді.
12. Навички міжособистісної взаємодії.
13. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.
14. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

5. Дисципліна спрямована на формування таких навчальних програмних компетентностей:

ЗК-3. Базові загальні знання.

ЗК-9. Здатність до критики та самокритики.

ЗК-15. Розуміння культури та звичаїв інших країн.

ФК-2. Знання компонентів видовищних та мистецько-видовищних, творів, їх базових основ та специфіки системи виражальних засобів.

ФК-7. Спроможність спостерігати, відбирати, розрізняти, типологічно доцільно компонувати, цілеспрямовано формувати і використовувати змістовні рівні аудіовізуального твору: інформаційний, виразний, образний.

ФК-11. Спроможність організувати творчо-виробничу підготовку до зйомок, озвучування тощо.

ФК-12. Здатність організувати та проводити на належному художньому рівні різного виду монтаж з різним ступенем трансформації вихідного матеріалу.

ФК-14. Здатність моделювати екранний продукт на основі політики каналу, студії, творчого об'єднання тощо.

ФК-15. Вміння здійснювати керівництво творчо-технологічною групою.

ФК-18. Вміння використовувати мовні одиниці відповідно до мовних та етичних норм і потреб, вимог стилю з урахуванням поставленої мети та специфіки екранного твору.

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та <u>пороговий критерій оцінювання</u> (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1.	1.Знати історію формування професійних навичок роботи диктора та ведучого програм телебачення	Лекція, самостійна робота	Усна відповідь	
1.2.	2. Знати і застосовувати тренінги для вдосконалення дикції і артикуляції	Лекція, самостійна робота	Усна відповідь, індивідуальна самостійна робота	
1.3.	3. Знати принципи акторських технік і практичне їх використання у роботі телеведучого	Лекція, самостійна робота	Усна відповідь, індивідуальна самостійна робота	
1.4.	4. Знати основні операції з логічного аналізу текстів та інтонаційної будови усного повідомлення	Лекція, самостійна робота	Усна відповідь, індивідуальна самостійна робота	
2.1.	1.Мати теоретичні знання і практичну техніку і вміти правильно використовувати мовленнєве дихання	Лекція, самостійна робота	Усна відповідь, індивідуальна самостійна робота	
2.2.	2.Вміти шукати інформацію, аналізувати дані,	Лекція, самостійна робота	Усна відповідь, індивідуальна самостійна робота	
2.3.	3.Вміти професійно застосовувати навички роботи над собою	Лекція, самостійна робота	Усна відповідь, індивідуальна самостійна робота	

2.4.	4.Вміти володіти своїм голосом і пластикою	Лекція, самостійна робота	Усна відповідь, індивідуальна самостійна робота	
3.1.	1.Самостійно і проводити артикулятивну гімнастику	Лекція, самостійна робота	Усна відповідь, індивідуальна самостійна робота	
3.2.	2.Комунікувати з творчим колективом	Лекція, самостійна робота	Усна відповідь, індивідуальна самостійна робота	
3.3.	3.Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел	Лекція, самостійна робота	Усна відповідь, індивідуальна самостійна робота	
3.4.	4.Виявляти, ставити та вирішувати проблеми які виникають у ході творчого процесу	Лекція, самостійна робота	Усна відповідь, індивідуальна самостійна робота	
4.1.	1.Професійно застосовувати навички роботи над собою у знімальному навільйоні та учбовій радіостудії	Лекція, самостійна робота	Усна відповідь, індивідуальна самостійна робота	
4.2.	2.Виявляти ініціативу та підприємливість	Лекція, самостійна робота	Усна відповідь, індивідуальна самостійна робота	
4.3.	3.Діяти на основі етичних міркувань	Лекція, самостійна робота	Усна відповідь, індивідуальна самостійна робота	
4.4.	4.Оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт, адаптація та дія в новій ситуації	Лекція, самостійна робота	Усна відповідь, індивідуальна самостійна робота	
	Разом			100%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Програмні результати навчання (назва)	Результати навчання дисципліни (код)																
	1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	3.2	3.3	3.4	4.1	4.2	4.3	4.4	
ПРН 2. Визначає цілі майбутньої діяльності, вміє передбачити результат, знаходить ресурси для його досягнення.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ПРН 4. Усвідомлює соціальну значущість майбутньої професії,	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	

<p>глумачить сутність аудіовізуальної діяльності як багатоаспектної, що включає в себе розробку власних творчих ідей та роботу з іншими учасниками творчого процесу. Формує цілі своєї діяльності з орієнтацією на високий рівень майбутнього художнього результату. Здатний давати оцінку результатам образної, творчо-інформаційної діяльності та усвідомлювати її можливі наслідки</p>																	
<p>ПРН 7. Демонструє усвідомлення суті проблеми, вміння знаходити рішення в стандартних та нестандартних ситуаціях, готовність взяти на себе відповідальність за наслідки.</p>	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
<p>ПРН 11. Орієнтується в сучасних видах навчання, адаптує їх до професійної діяльності. Застосовує принципи і методи розвитку креативності у професійній діяльності. Аналізує різноманітні психологічні фактори впливу на формування творчих здібностей особистості.</p>	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1. Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

Роботи за період навчання	Кількість балів за період навчання			
	7 семестр		8 семестр	
	Min – 36 балів	Max – 60 балів	Min – 36 балів	Max – 60 балів
Усна відповідь, практична робота	$6 \times 4 = 24$	$10 \times 4 = 40$	$6 \times 4 = 24$	$10 \times 4 = 40$
Самостійна робота	$6 \times 1 = 6$	$10 \times 1 = 10$	$6 \times 1 = 6$	$10 \times 1 = 10$
Модульна контрольна робота (МКР)	$6 \times 1 = 6$	$10 \times 1 = 10$	$6 \times 1 = 6$	$10 \times 1 = 10$
Іспит	24	40	24	40

- підсумкове оцінювання:

- форма оцінювання – іспит після кожного семестру, що складається з 2 теоретичних питань та презентації творчого проєкту у вигляді відеороботи. Максимальна кількість балів, які може отримати студент за теоретичне питання – 20 балів, за відеороботу та її презентацію – 20 балів.

Студент, який набрав сумарно меншу кількість балів, ніж критично-розрахунковий мінімум 36 балів, до складання іспиту не допускається.

	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Іспит	Підсум оцінка за 7 сем	Змістовий модуль 3	Змістовий модуль 4	Іспит	Підсум оцінка за 8 сем
Мінімум	18	18	24	60	18	18	24	60
Максимум	30	30	40	100	30	30	40	100

Усі семестрові роботи (семінари, самостійна робота) мають бути подані на кафедру або, за домовленістю з викладачем, надсилатися в Google Class у робочий час. Якщо студент з поважної причини пропустив семінар, то він має право його відпрацювати впродовж 14 календарних днів з моменту проведення семінару.

7.3. Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59
Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

7.2. Організація оцінювання:

Дисципліна поділена на 4 змістових модулів. Кожен змістовий модуль включає в себе лекції, семінарські заняття та самостійну роботу студентів, які звершуються рейтинговим контролем рівня засвоєння знань програмного матеріалу відповідної частини курсу та певних професійно-дослідницьких навичок.

Оцінювання успішності знань студентів здійснюється у двох формах: семестрове оцінювання (семінарські заняття, тести, самостійна робота, підсумкові модульні контрольні роботи) і підсумкове оцінювання (іспит).

Успішне виконання завдання (тести, семінари, самостійна робота, екзамен) – отримання за роботу не менше 60% від максимальної оцінки.

Загальна сума балів – 100 балів (із них семестрове оцінювання – максимум 60 балів, підсумкове оцінювання (іспит) – максимум 40 балів).

Самостійна робота – колективний проект або ж власна відеоробота.

Оцінювання відеороботи: максимальна кількість балів – 20, що складаються з таких компонентів:

- а) чітко розписана концепція відеороботи, що всебічно враховує жанрові, мистецькі критерії до відеоробіт такого типу – 5 балів;
- б) якість виконання роботи, відповідність вимогам – 5 балів;
- в) майстерність презентації – 5 балів;
- г) вчасне подання роботи на кафедру історії кіно-і телемітсєцтва – 5 балів, невчасне подання роботи – 3 бали.

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекційних та семінарських занять і самостійної роботи

№ п/п	Назва лекції	Кількість годин		
		лекції	семінари	С/Р
7 семестр				
Змістовий модуль 1. Закадрове озвучування телевізійної програми				
1	Тема 1. Специфіка дикторського закадрового озвучування	4	4	10
2	Тема 2. Озвучування та жанрові особливості телевізійних програм	4	4	10
Змістовий модуль 2. Закадрове озвучування документального кіно- і телефільму				
3	Тема 3. Специфіка дикторського озвучування документальних фільмів	4	4	10
4	Тема 4. Жанрово-стилістичні форми та особливості закадрових текстів		4	10
5	Тема 5. Техніка мовлення	8	4	8
	<i>Підсумкова модульна контрольна робота</i>		2	
	<i>Всього</i>	20	22	48
8 семестр				
Змістовий модуль 3. Робота диктора та актора в ході дубляжу іншомовного аудіовізуального твору				
6	Тема 6. Технології акторського озвучування аудіовізуальних творів: дубляж, рекаст, ліпсінг	2	4	10
7	Тема 7. Мовна та голосова техніка дубляжу	2	4	10
Змістовий модуль 4. Тематико-змістовна спрямованість твору				
8	Тема 8. Залежність композиційно-виражальної системи твору від жанрових ознак тематично-змістової спрямованості теми, задуму, тексту твору	2	4	10
9	Тема 9. Взаємозалежність жанру й стилістики аудіовізуального твору та атмосфери і психоемоційного стану озвучування	2	2	10
10	Тема 10. Дубляж як мистецтво перетворення в екранний образ	2	2	10
	<i>Підсумкова модульна контрольна робота</i>		2	
	<i>Всього</i>	10	20	60
	РАЗОМ – 180 год.	30	42	108

Загальний обсяг – 180 год.

Лекції – 30 год.

Семінарських занять – 42 год.

Самостійної роботи – 108 год.

9. Рекомендована література

Основна

1. Безручко О.В, Десятник Г.О., Іщенко М.С., Полешко С.М., Порожна С.Г. Майстерність телевізійного ведучого як навчальна дисципліна та методика її викладання: навч. пос. К., 2015. 431 с.
2. Гладишева А. О. Сценічна мова. Дикційна та орфоепічна нормативність [Текст] : навч. посіб. для використ. в навч.-вихов. процесі вищ. навч. закл. культури і мистецтв III-IV рівнів акредитації. К, 2011. 268 с.
3. Гоян В. Психологічні аспекти сприймання глядачем екранного персонажа в аудіовізуальній комунікації. *Вісник Київського університету. Серія: Журналістика*. 2008. Вип. 16. С. 38–41.
4. Грицан Н. Техніка сценічного мовлення: навч.-метод. пос. Івано-Франківськ, 2020. 286 с.
5. Десятник Г.О., Полешко С.М. Майстерність телевізійного ведучого: навч. пос. К.: Вид-во КиМУ. 2012. 169 с.
6. Мордюк А. О. Проблема дотримання орфоепічних норм у новинних програмах на українському телебаченні. *Стиль і текст*. К., 2014. Вип. 15. С. 211–221.
7. Нечаєнко Т., Винар О. Мистецтво сценічного мовлення як основа професійної підготовки майстрів театру і кіно. *Мистецтвознавчі записки*. 2017. Т 31. С. 308–316.
8. Пономаренко Л. Електронні матеріали з культури української мови (на прикладі вживання прийменника ПО). *Масова комунікація: історія, сьогодення, перспективи*. 2015. № 7–8 (6). С. 68–75.
9. Пономарів О. Культура слова: мовностилістичні поради: навч. посібник. 2-ге вид. К., 2001. 240 с.
10. Техніка екранного мовлення: чистомовки: навч. посібник / Світлана Порожна; наукове редагування та передмова – доктор наук із соціальних комунікацій, доцент В.В. Гоян. Київ: Інститут журналістики. 2019. 54 с.

Додаткові джерела

1. Гоян В., Мисечко А. Аудіовізуальні аспекти творчості журналіста інформаційно-розважальної телепрограми. *Держава і регіони. Серія: Соціальні комунікації*. 2016. №1. С. 68–74.
2. Кукуруза Н. В. Майстерність ведучого: навч. посіб. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2010. 176 с.
3. Пономаренко Л.Г. Мовностилістичні особливості слововживання в ЗМІ: з погляду редактора. *Держава і регіони. Серія: Соціальні комунікації*. 2012. С. 158–162.
4. Рогова Т.А. Персонаж та рейтинг: особливості взаємовпливу. *Молодий вчений*. 2015. № 8. Ч. 2. С. 167–170.
5. Словник української мови; під ред. І.К. Білодіда. К.: Наук. думка. 1980. С. 350–600.
6. Гладишева А. О. Сценічна мова. Монологи. Композиції. Моноп'єси: навч. посіб.-хрестоматія / Алла Гладишева; Київ. нац. ун-т театру, кіно і телебачення ім. І. К. Карпенка-Карого. Біла Церква: Білоцерк. кн. ф-ка, 2013. 367 с.
7. Гладишева А. О. Сценічна мова. Основні поняття та їх тлумачення: Навч. посібник для вищих навч. закл. культури і мистецтв I-IV рівнів акредитації / А. О. Гладишева; Київський держ. ін-т театрального мистецтва ім. І.К.Карпенка-Карого. - К. : КДІТМ, 2003. – 88 с.
8. Defleur M., Dennis E. Understanding mass communication. Houghton Mifflin. 1981. 516 p.

12. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Інтернет-ресурси

1. Дивись українською. Як український дубляж увірвався на великий екран. URL.: https://tv.suspilne.media/programs/dyvys_ukrainshoyu.
2. Закадровий переклад або дубляж? 08.08.2017. URL.: <https://taskforce.ua/uk/zakadrovij-pereklad-i-dublyazh-v-chomu-skladnist-zamovlennya>.
3. Історія дубляжу: як українська мова 30 років пробивалася. *Депо Харків*. 22.08.2021. URL.: <https://kh.depo.ua/ukr/kh/istoriya-dublyazhu-yak-ukrainska-mova-30-rokiv-probivalasya-do-kinoteatriv-202108221357357/>
4. Український дубляж. Приватна ініціатива. 13.12.2010. *Texty.org.ua*. URL.: https://texty.org.ua/articles/26217/Ukrajinskyj_dublazh_Pryvatna_iniciatyva-26217/
5. Фільми українською набирають неабиякої популярності. *Ubr.ua*. URL.: https://www.youtube.com/watch?v=MVdzw7G5hxo&ab_channel=UBRua
6. Шот М. Режисер, актор театру та кіно Костянтин Лінартович: «Нині в Європі українське дублювання фільмів вважають найкращим». *Урядовий кур'єр*. 17.08.2019. URL.: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/rezhiser-aktor-teatru-ta-kino-kostyantyn-linartovi>.
7. Ярема Г. Хрещений батько українського дубляжу розповів, що Берестечко допомогло йому зіграти роль Хмельницького. *Район Горохів*. 26.10.2016. URL.: <https://gorohiv.rayon.in.ua/topics/381295-hreshchenii-batko-ukrayinskogo-dubliazhu-rozpoviv-shcho-berestechko-dopomoglo-iomu-zigrati-hmelnitskogo>.
8. Hollywood українською. URL.: https://project.liga.net/projects/hollywood_ua/#melnik